

det, vi ikke saa opfyldt ved denne Valutalov og derfor støttede vore Bekymringer paa? Det var væsentlig Handelsbalancens Betydning for Valutaproblemet. Jeg vil nu straks indskyde, at alt det andet, der her kommer i Betragtning: en fornuftig, rimelig Kreditpolitik suppleret af den nødvendige Diskontopolitik, en sparsommelig offentlig finansiel Politik o. s. v., forudsætter jeg, at vi alle har været enige om. Derved kom Handelsbalancen, som vi særlig fremhævede, til at blive fæstnet som noget særlig karakteristisk for os, men ingen maa skyde os i Skoene, at vi alene holdt os til den; vi fremhævede kun dens Betydning. Og hvad kom saa? Der kom en Arbejdsstandsning, som vi sændelig ikke — forhaabentlig da ikke — fra nogen Side regnede med ved Valutalovens Vedtagelse, navnlig ikke regnede med som en positiv Faktor i Valutaordningens Virkning. Denne Arbejdsstandsning var beklageligvis meget lang, og den virkede som en kraftig Importhemning. Samtidig kom Spekulationsmomentet i Gang. Der indtraadte, efter at Bevægelsen først var kommet i Gang, den kendte Køberstrejke. I Afventning af det kommende Prisfald tilbageholdt man Importen, Køb o. s. v.; alt sammen noget, der virkede hen til en Formindskelse af Importen, skabende en, jeg kan sige paa et usundt Grundlag hvilende sund Handelsbalance, der igen afgav en ny Basis for Kronehaussen, som tillod bl. a. Diskontonedsættelserne i Sommerens Løb. Alt medens denne Udvikling stod paa, som saaledes absolut understregede det Moment, som vi fremhævede, og som vi ikke saa tilgodeset i Valutaordningen, saa man det Særsyn, at den danske Nationalbank udbetalte Kroner baade til Ind- og Udland til en Kurs af 65, 70, 80, 90 Guldøre, med Løfte om at købe dem tilbage op til ca. 100 Ø. Det var, om jeg saa maa sige, Betalingen for Kronehaussen. Jeg har tidligere haft Lejlighed til offentligt at fremhæve, at det forekom mig at være lidt bagvendt. Men man sagde altsaa, at her kan Folk faa vekslet Penge med Gevinst, og dette er, som jeg sagde, blevet benyttet baade i Ind- og Udlandet.

I Valutamæssig Henseende er alle her i Landet enige om, at Pari maa være og bør være Endemaalet for dansk Valutas Genrejsning. Men jeg tror ikke, at nogen vover at sige, at den forcerede Hausse, vi nu har bag os, var tilsigtet. Hvis den var det, tror jeg, at det danske Folk, baade Offentligheden og ikke mindst Regeringen, maaske ikke mindre Nationalbanken maatte have taget ganske

anderledes Skridt, have indstillet sig ganske anderledes, efter Konsekvenserne, end hidtil er sket. Da Kronehaussen begyndte, ønskede vi — krævede er saa stærkt et Udtryk —, fremsatte vi Ønske om at faa det Valutaudvalg indkaldt, der var nedsat til at følge Bevægelserne i vor Valuta. Det blev indkaldt noget forud for Sommer-samlingen, den Gang det ærede Medlem Hr. Rode afkrævede Regeringen den endelige Valutaplan, Valutaordning til Oktober. Vi ønskede den Gang, at man straks skulde gaa til en definitiv Beslutning; jeg tror, at man nu maa erkende fra alle Sider, at det havde været heldigt, om man havde taget Beslutning den Gang. Nationalbanken lovede som Resultat af Forhandlingerne at holde Kronen i Status quo; den var den Gang steget til ca. 80 Guldøre. Dermed ophørte Sommersamlingen, Rigsdagen drog hjem. Men trods Løftet fra Nationalbanken steg Kronen stadig videre. Det er mig endnu ikke klart, hvorfor Nationalbanken ikke holdt dette sit Løfte, og hvorfor Regeringen kun som Tilskuere fulgte denne Udvikling, man saa kom ind i. Det er rigtigt nok, at Erhvervene, hvem man afæskede deres Syn paa hele Valutasituationen, ogsaa paa vor Valutapolitikens Endemaal, alle udtalte sig for en Opføring til Pari som Endemaal. Men jeg behøver ikke for denne Forsamling at betone, hvilke store Vanskeligheder man samtidig fra alle Sider fremhævede vilde komme i Kølvanet paa en saa stærk Deflation, og hvorledes man fra alle Sider anbefalede en langsom, gradvis Opgang. Endnu medens Erhvervene udarbejdede deres Svar, steg Kronen — den Krone, man ønskede langsomt opadstigende — steg til en Guldværdi af 80—90 Ø. Jeg tror ikke, man kan kalde dette for en langsom Udvikling. Jeg tror endnu mindre, man kan sige, at det, som dette repræsenterede, var en Plan, en systematisk Plan, og det staar mig den Dag i Dag uklart, hvem der egentlig tog Ansvar, og hvem der har Ansvar for det, der skete. Man skabte en vis Pari-Psykose, men Nationalbanken disponerede alligevel fra Dag til Dag, Regeringen stod som Tilskuere, og det, som jeg navnlig lægger Vægt paa, indtraadte ikke, idet hverken Erhvervene eller det store menige Samfund fik en virkelig Orientering om vor Valutapolitik og Vilkaerene for denne. Vi oplevede da det Særsyn, at et Problem, som i Sandhed hidtil havde fyldt os alle, Erhvervene, det politiske Liv, Finans- og Bankverdenen o. s. v. med de største Bekymringer og havde skabt de største Vanskeligheder, et Pro-